

Wiad. entomol.	23 (2): 69-80	Poznań 2004
----------------	---------------	-------------

Nowe stanowiska kałużnic (*Coleoptera: Hydrophiloidea*) w Polsce

New records of the *Hydrophiloidea* (*Coleoptera*) from Poland

MAREK PRZEWOŹNY

Os. Czecha 72/19, 61-289 Poznań; e-mail: marekprzewozny@poczta.onet.pl

ABSTRACT: The paper presents new records of some species of *Hydrophiloidea* from Poland. There is also a correction of misdetermination of the specimen *Helophorus* (*Eutrichelophorus*) *micans* FALD. recorded mistakenly from Poland. An updated checklist of Polish *Hydrophiloidea* is given.

KEY WORDS: *Coleoptera*, *Helophoridae*, *Hydrochidae*, *Hydrophilidae*, new records, correction of determination, checklist, Poland.

Stan poznania kałużnic w Polsce, pomimo zintensyfikowania badań faunistycznych w ostatnich latach, jest nadal niezadowalający. Artykuł ten prezentuje kolejne stanowiska kilku rzadszych oraz nowych dla poszczególnych krain kałużnic. Jeśli nie zaznaczono inaczej okazy znajdują się w kolekcji autora.

HELOPHORIDAE

Helophorus (*Atracthelophorus*) *montenegrinus* KUWERT, 1885

- Bieszczady: Stuposiany (FV25), 3 VIII 1996, 2 exx., na światło lampy rtęciowej, leg. J. SIEKIERSKI.
- Tątry: Dolina Dudowa przy Dolinie Chochołowskiej (DV15), 25 VI 2002, 2 exx., leg. M. PRZEWOŹNY.

Gatunek w Polsce wykazywany zaledwie z dwóch krain: Beskidu Zachodniego i Pienin (BURAKOWSKI i in. 1976), w „Katalogu fauny Polski” podany jako *H. (A.) guttulus guttulus* (MOTSCH.). Bardzo zbliżony do pokrewnego

i pospolitego w Polsce *H. (A.) brevipalpis* (BEDEL), traktowanego wcześniej zresztą jako jego podgatunek. Gatunek częściowo o rozmieszczeniu górskim, wykazywany jednak także z nizinnej części Austrii (ANGUS 1992). Chrząszcz nowy dla fauny Bieszczadów i Tatr.

Helophorus (Cyphelophorus) tuberculatus GYLLENHAL, 1808

– Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Koło (CC38), łąki nad Wartą, wysiany z napływek, 11 V 1998, 1 ex., leg. M. KAŹMIERCZAK.

Gatunek szeroko rozmieszczony w całej Holarktyce, wszędzie jednak bardzo nielicznie i rzadko poławiany oraz wykazywany. Chrząszcz ten związany jest z torfowcami (*Sphagnum* spp.), w odróżnieniu jednak od pozostałych gatunków z rodzaju *Helophorus* FABR. (za wyjątkiem gatunków z podrodzaju *Empleurus* HOPE) nie żyje w wodzie, lecz znajdowany bywa pomiędzy wilgotnymi kępami torfowców przy brzegach zbiorników. Odławiany bywa także pod butwiejącymi szczątkami pochodzenia roślinnego, a także w napływach nad brzegiem morza (HANSEN 1987). W Polsce gatunek niezmiernie rzadko poławiany i wykazywany tylko z 7 krain. Z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej ostatni raz podawany ok. 50 lat temu (BURAKOWSKI i in. 1976).

Helophorus (Helophorus) grandis ILLIGER, 1798

– Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Rogalinek (XT29), 29 IV 2000, w piasku nad brzegiem Warty, 1 ex.; 2 V 2001, nadwarciańska łąka, w rozlewisku po wylewie Warty, 6 exx., leg. M. PRZEWOŹNY.

Gatunek w Polsce bardzo rzadko spotykany, znany z 11 krain. Z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej wykazany ostatnio ok. 80 lat temu (BURAKOWSKI i in. 1976).

HYDROCHIDAE

Hydrochus ignicollis MOTSCHULSKY, 1860

– Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Osieczna ad Leszno (XT15), 15 VII 1967, w sadzawce, 1 ex. (♀); 7 VIII 1977, staw bardzo zarośnięty *Phragmites australis* (CAV.) TRIN. ex STENDEL, *Carex* spp. i in., 1 ex. (♂), leg. et coll. W. MICHALSKI.

Gatunek niedawno wykazany z Polski, podany dotychczas z 3 krain: Pojezierza Mazurskiego, Niziny Mazowieckiej i Gór Świętokrzyskich (BURAKOWSKI i in. 2000; MAJEWSKI 1999; BIDAS, PRZEWOŹNY 2003). Nowy dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

HYDROPHILIDAE

Berosus (Enoplurus) frontifoveatus KUWERT, 1888

- Beskid Wschodni: Zydranowa (EV57), 30 V 2000, 1ex. (♀), leg. M. BUNALSKI.
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Koło (CC38), 15 VIII 1997, 1 ex. (♀), leg. M. KAŹMIERCZAK.

Niedawna rewizja palearktycznych gatunków tego rodzaju (SCHÖDL 1991) wykazała, że podawany wcześniej z Polski *B. (E.) bispina* REICHE et SAULCY, jest gatunkiem występującym tylko wokół Morza Śródziemnego i w Europie Środkowej nie występuje, a wszystkie dane z tego rejonu należy odnieść do *B. (E.) frontifoveatus* KUWERT. W Polsce *B. (E.) bispina* REICHE et SAULCY był wykazywany z 4 krain: Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (BOROWIEC i KANIA 1991), Podlasia (KUBISZ i SZWAŁKO 1991a), Roztocza i Beskidu Wschodniego (KUBISZ i SZWAŁKO 1991b) – wszystkie powyższe dane dotyczą *B. (E.) frontifoveatus* KUWERT. Poza cechami pozwalającymi odróżnić go od *B. (E.) spinosus* STEV. podanymi przez KUBISZA i SZWAŁKĘ (1991a) te dwa gatunki można odróżnić zewnętrznie. U *B. (E.) frontifoveatus* KUWERT punktowanie przedplecza jest wyraźnie silniejsze i punkty wyraźnie zaczernione, natomiast u *B. (E.) spinosus* STEV. przedplecze punktowane jest delikatniej, a punkty nie są zaczernione – mają kolor przedplecza (SCHÖDL 1991).

Crenitis (Crenitis) punctatostrata (LETZNER, 1841)

- Tatry: Dolina Dudowa przy Dolinie Chochołowskiej (DV15), 25 VI 2002, 2 exx., leg. M. Przewoźny.
- Gatunek górski, w Polsce wykazywany z 5 krain. Z Tatr podany ostatnio ok. 80 lat temu (BURAKOWSKI i in. 1976).

Enochrus (Lumetus) fuscipennis (THOMSON, 1884)

- Pojezierze Pomorskie: Piła vic. (XU19) oddz. 119; 29 IV 2001, bajorko z trzcinami, 3 exx. (1♂, 2♀), wytapiane, leg. R. RUTA.

Gatunek przez długi czas traktowany jako synonim *E. (L.) quadripunctatus* (HERBST), stosunkowo niedawno uznany za oddzielny gatunek. Niezmiernie podobny do wyżej wymienionego i do *E. (L.) halophilus* (BEDEL), z którymi tworzy kompleks blisko ze sobą spokrewnionych gatunków. Przez wielu autorów gatunki należące do tego kompleksu były traktowane bardzo różnie (HANSEN 1987). W związku z tym wszystkie starsze dane z Polski do-

tyczące tych gatunków należałoby zrewidować. Wśród gatunków tego kompleksu aparaty kopulacyjne samców właściwie są nieprzydatne w oznaczaniu. Odróżnia się je zewnętrznie. U *E. (L.) fuscipennis* (THOMSON) plama na przedpleczu jest większa niż u *E. (L.) quadripunctatus* (HERBST). Ubarwienie głowy samca *E. (L.) fuscipennis* (THOMSON) jest takie samo jak u samicy *E. (L.) quadripunctatus* (HERBST), czyli większa część głowy (ciemie, czoło i nadustek) oraz warga górna – czarne (występują tylko żółte plamy przyoczne). Samiec *E. (L.) quadripunctatus* (HERBST) ma natomiast zaczernione tylko ciemie, skąd czarna barwa w formie trójkąta wchodzi na czoło; nadustek i warga górna są żółte. Samce u przedstawicieli rodzaju *Enochrus* THOMSON posiadają większe, silniej zakrzywione oraz z większym zębem u podstawy, pazurki przednich stóp (HANSEN 1987). Gatunek nowy dla Pojezierza Pomorskiego.

Cymbiodyta marginella (FABRICIUS, 1792)

- Bieszczady: Stuposiany (FV25), 3 VIII 1996, 1ex., na światło lampy rtęciowej, leg. J. SIEKIERSKI.
Gatunek nowy dla fauny Bieszczadów.

Limnoxenus niger (ZSCHACH, 1788)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Rogalinek (XT29), 2 V 2001, nadwarciańska łąka, w rozlewiskach po wylewie Warty, 1 ex., leg. M. PRZEWOŻNY.
Gatunek w Polsce bardzo rzadko spotykany, znany zaledwie z 7 krain. Większość danych pochodzi sprzed 50 a nawet 100 lat (BURAKOWSKI i in. 1976). Ostatnio wykazany jedynie na podstawie jednego egzemplarza z Polskiego Parku Narodowego (BUCZYŃSKI, PIOTROWSKI 2002).

Cercyon (Cercyon) littoralis (GYLLENHAL, 1808)

- Pobrzeże Bałtyku: Półwysep Helski, Jurata (CF56), 5 VII 2000, 1 ex., leg. A. GAWROŃSKI.
Obligatoryjny halobiont, szeroko rozprzestrzeniony wzdłuż wybrzeży morskich Bałtyku (HANSEN 1987). W Polsce bardzo rzadko spotykany, głównie nad Bałtykiem, ale od kilkudziesięciu lat nie wykazywany, a stanowiska śródlądowe są wątpliwe (BURAKOWSKI i in. 1976).

Cercyon (Cercyon) sternalis SHARP, 1918

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Poligon Biedrusko ad Poznań (XU32), samolówka świetlna, 4 VI 2000, 1 ex.; 11 VI 2000, 1 ex., leg. U. WALCZAK;

Rogalinek (XT29), nadwarciańska łąka, na ścieżce tuż przy wodzie z rozlanej Warty, 2 V 2001, 1 ex., leg. M. PRZEWOŻNY.

W Polsce gatunek bardzo rzadko spotykany, wykazywany zaledwie z 3 krain (BURAKOWSKI i in. 1976).

Cercyon (Paracycreon) laminatus SHARP, 1873

– Bieszczady: Stuposiany (FV25), 3 VIII 1996, 2 exx., na światło lampy rtęciowej, leg. J. SIEKIERSKI.

Gatunek nowy dla fauny Bieszczadów.

Cryptopleurum subtile SHARP, 1884

– Bieszczady: Stuposiany (FV25), 3 VIII 1996, 1 ex., na światło lampy rtęciowej, leg. J. SIEKIERSKI.

Gatunek nowy dla fauny Bieszczadów.

Sphaeridium marginatum FABRICIUS, 1787

– Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Koło (CC38), VI 1999, 1 ex. (♂), leg. R. MATUSIAK; Krzyszkowo ad Poznań (XU12), 6 IV 2000, 1 ex. (♂); 19 VI 2000, 4 exx. (♂♂); 7 V 2001, 2 exx. (1♂, 1♀); 16 V 2001, 2 exx. (1♂, 1♀), leg. D. BAJERLEIN.

Gatunek dopiero niedawno uznany za odrębny, wcześniej traktowany tylko jako odmiana *S. bipustulatum* FABR. Samiec *S. marginatum* różni się wyraźnie od samca *S. bipustulatum* budową pazurków przednich stóp, które są znacznie większe, a samica brakiem obrzeżenia tyłu pokryw (HANSEN 1990).

Za przekazanie okazów dziękuję następującym osobom: Darii BAJERLEIN, Markowi BUNALSKIEMU, Arkadiuszowi GAWROŃSKIEMU, Maciejowi KAŻMIERCZAKOWI, Robertowi MATUSIAKOWI, Rafałowi RUCIE, Janowi SIEKIERSKIEMU, Urszuli WALCZAK, a za udostępnienie okazów do oznaczenia Panu Wojciechowi MICHALSKIEMU.

Dzięki uprzejmości kolegi Pawła BUCZYŃSKIEGO miałem możliwość obejrzenia okazu, na podstawie którego został z Polski wykazany *Helophorus (Eutrichelophorus) micans* FALDERMANN, 1835 (BUCZYŃSKI 1999). Po sprawdzeniu oznaczenia okazało się, że okaz ten należy do gatunku *Helophorus (Helophorus) aequalis* THOMSON, 1868. Oznaczenie więc niniejszym prostuję. W związku z tym *H. micans* FALD. nie został jeszcze w Polsce stwierdzony.

Ponieważ zarówno w nazewnictwie jak i klasyfikacji taksonów szczebla ponadgatunkowego kałużnic zaszły dość duże zmiany w porównaniu z „Katalogiem fauny Polski”, zamieszczam poniżej aktualną, najpowszechniej uznawaną systematykę *Hydrophiloidea* (HANSEN 1987, 1991, 1995; ANGUS 1992) wraz z listą gatunków wykazanych z Polski.

Nadrodzina: *Hydrophiloidea*

Rodzina: *Helophoridae*

Rodzaj: *Helophorus* FABRICIUS, 1775

[= *Elophorus* FABRICIUS, 1775]

Podrodzaj: *Atractelophorus* KUWERT, 1886

1. *Helophorus (Atractelophorus) arvernicus* MULSANT, 1846

2. *Helophorus (Atractelophorus) brevipalpis* BEDEL, 1881

[= *Helophorus (Atractelophorus) guttulus brevipalpis* BEDEL, 1881]

3. *Helophorus (Atractelophorus) brevitarsis* KUWERT, 1890

4. *Helophorus (Atractelophorus) confrater* KUWERT, 1886

5. *Helophorus (Atractelophorus) glacialis* VILLA, 1883

6. *Helophorus (Atractelophorus) montenegrinus* KUWERT, 1885

[= *Helophorus (Atracthrlophorus) guttulus guttulus* MOTSCHULSKY, 1860]

7. *Helophorus (Atractelophorus) nivalis* GIRAUD, 1851

Podrodzaj: *Cyphelophorus* KUWERT, 1884

8. *Helophorus (Cyphelophorus) tuberculatus* GYLLENHAL, 1808

Podrodzaj: *Empleurus* HOPE, 1838

9. *Helophorus (Empleurus) nubilus* FABRICIUS, 1776

Podrodzaj: *Helophorus* s. str.

[= *Meghelophorus* KUWERT, 1866]

10. *Helophorus (Helophorus) aequalis* THOMSON, 1868

11. *Helophorus (Helophorus) aquaticus* (LINNAEUS, 1758)

12. *Helophorus (Helophorus) grandis* ILLIGER, 1798

Podrodzaj: *Rhopalhelophorus* KUWERT, 1886

13. *Helophorus (Rhopalhelophorus) asperatus* REY, 1885

14. *Helophorus (Rhopalhelophorus) croaticus* KUWERT, 1886

15. *Helophorus (Rhopalhelophorus) discrepans* REY, 1885

16. *Helophorus (Rhopalhelophorus) dorsalis* (MARSHAM, 1802)

17. *Helophorus (Rhopalhelophorus) flavipes* FABRICIUS, 1792

18. *Helophorus (Rhopalhelophorus) fulgidicollis* MOTSCHULSKY, 1860

19. *Helophorus (Rhopalhelophorus) granularis* (LINNAEUS, 1761)

20. *Helophorus (Rhopalhelophorus) griseus* HERBST, 1793

21. *Helophorus (Rhopalhelophorus) lapponicus* THOMSON, 1854
22. *Helophorus (Rhopalhelophorus) laticollis* THOMSON, 1854
23. *Helophorus (Rhopalhelophorus) longitarsis* WOLLASTON, 1864
24. *Helophorus (Rhopalhelophorus) minutus* FABRICIUS, 1775
25. *Helophorus (Rhopalhelophorus) nanus* STURM, 1836
26. *Helophorus (Rhopalhelophorus) obscurus* MULSANT, 1844
27. *Helophorus (Rhopalhelophorus) pumilio* ERICHSON, 1837
28. *Helophorus (Rhopalhelophorus) redtenbacheri* KUWERT, 1885
29. *Helophorus (Rhopalhelophorus) strigifrons* THOMSON, 1868

Rodzina: *Georissidae*Rodzaj: *Georissus* LATREILLE, 1809Podrodzaj: *Georissus* s. str.

1. *Georissus (Georissus) crenulatus* (ROSSI, 1794)

Rodzina: *Hydrochidae*Rodzaj: *Hydrochus* LEACH, 1817

1. *Hydrochus angustatus* GERMAR, 1824
2. *Hydrochus brevis* (HERBST, 1793)
3. *Hydrochus carinatus* GERMAR, 1824
4. *Hydrochus elongatus* (SCHALLER, 1783)
5. *Hydrochus flavipennis* KÜSTER, 1852
6. *Hydrochus ignicollis* MOTSCHULSKY, 1860
7. *Hydrochus megaphallus* BERGE HENEGOUWEN, 1988

Rodzina: *Spercheidae*Rodzaj: *Spercheus* KUGELANN in ILLIGER, 1798

1. *Spercheus emarginatus* (SCHALLER, 1783)

Rodzina: *Hydrophilidae*Podrodzina: *Hydrophilinae*Plemię: *Berosini*Rodzaj: *Berosus* LEACH, 1817Podrodzaj: *Berosus* s. str.

1. *Berosus (Berosus) luridus* (LINNAEUS, 1761)
2. *Berosus (Berosus) signaticollis* (CHARPENTIER, 1825)

Podrodzaj: *Enoplurus* HOPE, 1838

3. *Berosus (Enoplurus) frontifoveatus* KUWERT, 1888
4. *Berosus (Enoplurus) spinosus* (STEVEN, 1808)

Plemię: *Chaetarthriini*Rodzaj: *Chaetarthria* STEPHENS, 18355. *Chaetarthria seminulum* (HERBST, 1797)Plemię: *Anacaenini*Rodzaj: *Crenitis* BEDEL, 1881Podrodzaj: *Crenitis* s. str.6. *Crenitis (Crenitis) punctatostriata* (LETZNER, 1841)Rodzaj: *Anacaena* THOMSON, 1859Podrodzaj: *Anacaena* s. str.7. *Anacaena (Anacaena) bipustulata* (MARSHAM, 1802)8. *Anacaena (Anacaena) globulus* (PAYKULL, 1798)9. *Anacaena (Anacaena) limbata* (FABRICIUS, 1792)10. *Anacaena (Anacaena) lutescens* (STEPHENS, 1829)Plemię: *Laccobiini*[= *Oocyclini*]Rodzaj: *Laccobius* ERICHSON, 1837Podrodzaj: *Dimorpholaccobius* ZAITZEV, 1938[= *Macrolaccobius* GENTILI, 1974]11. *Laccobius (Dimorpholaccobius) bipunctatus* (FABRICIUS, 1775)12. *Laccobius (Dimorpholaccobius) scutellaris* MOTSCHULSKY, 185513. *Laccobius (Dimorpholaccobius) sinuatus* MOTSCHULSKY, 184914. *Laccobius (Dimorpholaccobius) striatulus* (FABRICIUS, 1801)Podrodzaj: *Laccobius* s. str.15. *Laccobius (Laccobius) albipes* KUWERT, 189016. *Laccobius (Laccobius) cinereus* MOTSCHULSKY, 186017. *Laccobius (Laccobius) colon* (STEPHENS, 1829)[= *Laccobius (Laccobius) biguttatus* GERHARDT, 1877]18. *Laccobius (Laccobius) minutus* (LINNAEUS, 1758)Podrodzaj: *Microlaccobius* GENTILI, 197419. *Laccobius (Microlaccobius) alternus* MOTSCHULSKY, 1855Plemię: *Hydrophilini*Podplemię: *Acidocerina*[= *Helocharina*]Rodzaj: *Helochares* MULSANT, 1844Podrodzaj: *Helochares* s. str.20. *Helochares (Helochares) lividus* (FORSTER, 1771)

21. *Helochares (Helochares) obscurus* (O. F. MÜLLER, 1776)

22. *Helochares (Helochares) punctatus* SHARP, 1869

Rodzaj: *Enochrus* THOMSON, 1859

Podrodzaj: *Enochrus* s. str.

23. *Enochrus (Enochrus) melanocephalus* (OLIVIER, 1772)

Podrodzaj: *Lumetus* ZAITZEV, 1908

24. *Enochrus (Lumetus) bicolor* (FABRICIUS, 1792)

25. *Enochrus (Lumetus) fuscipennis* (THOMSON, 1884)

26. *Enochrus (Lumetus) halophilus* (BEDEL, 1878)

27. *Enochrus (Lumetus) ochropterus* (MARSHAM, 1802)

28. *Enochrus (Lumetus) quadripunctatus* (HERBST, 1797)

29. *Enochrus (Lumetus) testaceus* (FABRICIUS, 1801)

Podrodzaj: *Methydrus* REY, 1885

30. *Enochrus (Methydrus) affinis* (THUNBERG, 1794)

31. *Enochrus (Methydrus) coarctatus* (GREDLER, 1863)

Rodzaj: *Cymbiodyta* BEDEL, 1881

32. *Cymbiodyta marginella* (FABRICIUS, 1792)

Podplemie: *Hydrobiina*

Rodzaj: *Hydrobius* LEACH, 1815

33. *Hydrobius fuscipes* (LINNAEUS, 1758)

[= *Hydrobius rottenbergi* GERHARDT, 1872]

[= *Hydrobius subrotundus* STEPHENS, 1829]

Rodzaj: *Limnoxenus* MOTSCHULSKY, 1853

34. *Limnoxenus niger* (ZSCHACH, 1788)

[= *Limnoxenus picipes* (FABRICIUS, 1787)]

Podplemie: *Hydrophilina*

Rodzaj: *Hydrochara* BERTHOLD, 1827

[= *Hydrophilus* LEACH, 1815, nec O. F. MÜLLER, 1764]

35. *Hydrochara caraboides* (LINNAEUS, 1758)

36. *Hydrochara flavipes* (STEVEN, 1808)

Rodzaj: *Hydrophilus* O. F. MÜLLER, 1764

[= *Hydrous* LINNAEUS, 1775]

Podrodzaj: *Hydrophilus* s. str.

37. *Hydrophilus (Hydrophilus) aterrimus* ESCHSCHOLTZ, 1822

38. *Hydrophilus (Hydrophilus) piceus* (LINNAEUS, 1758)

Podrodzina: *Sphaeridiinae*

Plemię: *Coelostomatini*

Rodzaj: *Coelostoma* BRULLÉ, 1835

Podrodzaj: *Coelostoma* s. str.

39. *Coelostoma (Coelostoma) orbiculare* (FABRICIUS, 1775)

Plemię: *Megasternini*

[= *Cercyonini*]

Rodzaj: *Cercyon* LEACH, 1817

Podrodzaj: *Cercyon* s.str.

40. *Cercyon (Cercyon) atricapillus* (MARSHAM, 1802)

41. *Cercyon (Cercyon) bifenestratus* KÜSTER, 1851

42. *Cercyon (Cercyon) convexiusculus* STEPHENS, 1829

[= *Cercyon (Cercyon) alni* VOGT, 1968]

43. *Cercyon (Cercyon) granarius* ERICHSON, 1837

44. *Cercyon (Cercyon) haemorrhoidalis* (FABRICIUS, 1775)

45. *Cercyon (Cercyon) impressus* (STURM, 1807)

46. *Cercyon (Cercyon) lateralis* (MARSHAM, 1802)

47. *Cercyon (Cercyon) littoralis* (GYLLENHAL, 1808)

48. *Cercyon (Cercyon) marinus* THOMSON, 1853

49. *Cercyon (Cercyon) melanocephalus* (LINNAEUS, 1758)

50. *Cercyon (Cercyon) obsoletus* (GYLLENHAL, 1808)

[= *Cercyon (Cercyon) lugubris* (OLIVIER, 1790)]

51. *Cercyon (Cercyon) pygmaeus* (ILLIGER, 1801)

52. *Cercyon (Cercyon) quisquilius* (LINNAEUS, 1761)

53. *Cercyon (Cercyon) sternalis* SHARP, 1918

54. *Cercyon (Cercyon) terminatus* (MARSHAM, 1802)

55. *Cercyon (Cercyon) tristis* (ILLIGER, 1801)

56. *Cercyon (Cercyon) unipunctatus* (LINNAEUS, 1758)

Podrodzaj: *Dicyrtocercyon* GANGLBAUER, 1904

57. *Cercyon (Dicyrtocercyon) ustulatus* (PREYSSLER, 1790)

Podrodzaj: *Paracercyon* SEIDLITZ, 1798

58. *Cercyon (Paracercyon) analis* (PAYKULL, 1798)

Podrodzaj: *Paracycreon* D'ORCHYMONT, 1942

59. *Cercyon (Paracycreon) laminatus* SHARP, 1873

Rodzaj: *Megasternum* MULSANT, 1844

60. *Megasternum obscurum* (MARSHAM, 1802)

[= *Megasternum boletophagum* (MARSHAM, 1802)]

Rodzaj: *Cryptopleurum* MULSANT, 1844

61. *Cryptopleurum crenatum* (PANZER, 1794)
62. *Cryptopleurum minutum* (FABRICIUS, 1775)
63. *Cryptopleurum subtile* SHARP, 1884

Plemię: *Sphaeridiini*

Rodzaj: *Sphaeridium* FABRICIUS, 1775

64. *Sphaeridium bipustulatum* FABRICIUS, 1781
65. *Sphaeridium lunatum* FABRICIUS, 1792
66. *Sphaeridium marginatum* FABRICIUS 1787
67. *Sphaeridium scarabaeoides* (LINNAEUS, 1758)
68. *Sphaeridium substriatum* FALDERMANN, 1838

SUMMARY

Hydrophiloidea are still insufficiently known in Poland. The article presents new records of 14 species from this taxon from Poland. *Helophorus* (*Atracthelophorus*) *montenegrinus* KUWERT is new for Bieszczady and Tatra Mountains; *Hydrochus ignicollis* MOTSCH. is new for Wielkopolska-Kujawy Lowlands; *Enochrus* (*Lumetus*) *fuscipennis* (THOMSON) is new for Pomeranian Lakelands; *Cymbiodyta marginella* (FABR.), *Cercyon* (*Paracycreon*) *laminatus* SHARP, and *Cryptopleurum subtile* SHARP are new for Bieszczady Mountains. New records of the following rare species in Poland are given: *Helophorus* (*Cyphelophorus*) *tuberculatus* GYLL., *Helophorus* (*Helophorus*) *grandis* ILL., *Berosus* (*Enoplurus*) *frontifoveatus* KUWERT, *Crenitis* (*Crenitis*) *punctatostriata* (LETZNER), *Limnoxenus niger* (ZSCHACH), *Cercyon* (*Cercyon*) *littoralis* (GYLL.), *Cercyon* (*Cercyon*) *sternalis* SHARP, *Sphaeridium marginatum* FABR.

The author has checked the determination of Polish specimen of *Helophorus* (*Eurichelophorus*) *micans* FALD. which was given as new for Poland by BUCZYŃSKI (1999); in fact the specimen represents *Helophorus* (*Helophorus*) *aequalis* THOMSON. As a result *H. micans* is still not recorded from Poland.

An updated checklist of Polish *Hydrophiloidea* is given.

PIŚMIENNICTWO

- ANGUS R. 1992: *Insecta, Coleoptera, Hydrophilidae, Helophorinae*. Süßwasserfauna von Mitteleuropa, Stuttgart – Jena – New York, Band 20/10-2: 1-144.
- BIDAS M., PRZEWOŹNY M. 2003: Materiały do poznania kałużnic (*Coleoptera: Hydrophiloidea*) Gór Świętokrzyskich. *Wiad. entomol.*, **22** (1): 5-12.
- BOROWIEC L., KANIA J. 1991: Nowe stanowiska Polskich *Hydrophilidae* (*Coleoptera*). *Wiad. entomol.*, **10** (3): 133-142.
- BUCZYŃSKI P. 1999: *Elophorus micans* FALD., 1835 – nowy dla fauny Polski przedstawiciel *Hydraenidae* (*Coleoptera: Hydrophiloidea*). *Wiad. entomol.*, **18** (1): 9-10.

- BUCZYŃSKI P., PIOTROWSKI W. 2002: materiały do poznania chrząszczy wodnych (*Coleoptera*) Poleskiego Parku Narodowego. Parki nar. Rez. przyr., **21** (2): 185-194.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1976: Chrząszcze *Coleoptera* – *Adephaga* prócz *Carabidae*, *Myxophaga*, *Polyphaga*: *Hydrophiloidea*. Kat. Fauny Pol., XXIII, **4**: 1-307.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 2000: Chrząszcze *Coleoptera* – Uzupełnienia tomów 2–21. Kat. Fauny Pol., XXIII, **22**: 1-252.
- HANSEN M. 1987: The *Hydrophiloidea* (*Coleoptera*) of Fennoscandia and Denmark. Fauna ent. scand., **18**: 1-254.
- HANSEN M. 1990: De danske arter af slægten *Sphaeridium* FABRICIUS (*Coleoptera*, *Hydrophilidae*). Ent. Meddr., **58**: 59-64.
- HANSEN M. 1991: The Hydrophiloid Beetles. Phylogeny, Classification and a Revision of the Genera (*Coleoptera*, *Hydrophiloidea*). Biol. Skr., **40**: 1-367.
- HANSEN M. 1995: Evolution and classification of the *Hydrophiloidea* – a systematic review. [W:] PAKALUK J., ŚLIPIŃSKI S. A. (red.): Biology, Phylogeny and Classification of *Coleoptera*: Papers Celebrating the 80th Birthday of Roy A. Crowson, volume **1**. Muzeum i Instytut Zoologii PAN, Warszawa: 321-352.
- KUBISZ D., SZWAŁKO P. 1991a: Nowe dla Podlasia i Puszczy Białowieskiej gatunki chrząszczy (*Coleoptera*). Wiad. entomol., **10** (1): 5-14.
- KUBISZ D., SZWAŁKO P. 1991b: Nowe stanowiska *Cercyon laminatus* SHARP i *Berosus bispina* REICHE et SAULCY (*Coleoptera*: *Hydrophilidae*). Wiad. entomol., **10** (2): 128.
- MAJEWSKI T. 1999: Nowe i rzadkie *Hydraenidae* i *Hydrophilidae* (*Coleoptera*) w Polsce. Acta ent. siles., **5-6**: 21-23.
- SCHÖDL S. 1991: Revision der Gattung *Berosus* LEACH 1. Teil: Die paläarktischen Arten der Untergattung *Enoplurus* (*Coleoptera*: *Hydrophilidae*). Koleopt. Rdsch., **61**: 11-135.